

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 28 octombrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2020, declarat de avocatul Dumitru Cazacu, în numele inculpatului

Moruz Denis XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>22.05.2019 – 28.10.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>12.11.2019 – 20.05.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>14.10.2020 – 09.12.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 28 octombrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Moruz Denis a fost condamnat în baza art. 310 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 2 ani.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Moruz D., fiind angajat în funcția de ofițer de urmărire penală al SUP al IP Ștefan Vodă, fiind astfel persoană cu funcție de răspundere, a comis falsificarea probelor în procesul-verbal. Respectiv, la 03 iulie 2018, Moruz D., exercitându-și atribuțiile de serviciu, în scopul creării artificiale a bazei probatorii false pe procesul penal înregistrat în Registrul nr. 1 de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al IP Ștefan Vodă, ce va indica faptul că, în cazul dat lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, motiv ce ar putea constitui temei de clasare a procesului penal sus indicat, a întocmit din numele

său și a introdus date cu conținut vădit fals în documentul oficial - procesul-verbal de audiere a martorului Copancean S. din 03.07.2018, după care a contrafăcut semnăturile persoanei audiate în cadrul procesului penal sus menționat.

Potrivit conținutului raportului de expertiză judiciară nr. 1827-1829 din 06.12.2018, cele 4 semnături de la numele lui Copancean S. din procesul-verbal de audiere a martorului întocmit la data de 03.07.2018 de către ofițerul de urmărire penală Moruz D., nu au fost executate de Copancean S., dar de o altă persoană prin procedură de imitație.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și vina, solicitând examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Astfel, instanța a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 310 alin. (2) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul penal de către persoana care efectuează urmărirea penală.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu amendă de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, cu privarea de dreptul de ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, că inculpatul anterior nu a fost condamnat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției și căința sinceră, concluzionând ca fiind oportună aplicarea pedepsei cu amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții, în condițiile beneficierii reducerii cu o pătrime a limitelor de pedeapsă, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

3. Avocatul Eugeniu Cotovici și inculpatul au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri privind liberarea ultimului de răspundere penală, cu atragerea la răspundere contravențională în baza art. 55 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Apelanții au invocat că pedeapsa aplicată este prea aspră, la stabilirea căreia nu s-au luat în considerație prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise.

Instanța de fond nu a apreciat real și personal circumstanțele atenuante prevăzute la art. 76 Cod penal – săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și recunoașterea vinovăției, cât și lipsa circumstanțelor agravante.

Totodată, prin aplicarea pedepsei complementare – privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 2 ani, cu concedierea din organele MAI, inculpatul va pierde locul de muncă, unica sursă de întreținere a lui fiind serviciul. Mai mult, aplicarea pedepsei complementare va duce la creșterea locurilor vacante în cadrul organelor de drept.

Ori, nu a existat nici un temei pentru sancționarea penală a inculpatului, iar atragerea la răspunderea contravențională convine principiului proporționalității și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, instituția liberării de răspundere penală reprezentând, prin

prisma art. 55 Cod penal, o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă este un incident în viața sa.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2020, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a indicat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență și a aplicat corespunzător prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei, în calitate de circumstanță atenuantă urmează a fi reținută căința activă, că lipsesc circumstanțe agravante, că inculpatul anterior n-a fost condamnat, la evidență la medicul narcolog și psihiatru nu se află, împrejurări în care pedeapsa stabilită de instanța de fond este întemeiată, motivată și proporțională faptei comise, va asigura scopul executării pedepsei prevăzut de legiuitor la art. 61 Cod penal.

Ori, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Iar în împrejurările stabilite, nu sunt aplicabile prevederile art. 55 Cod penal, pe motiv că o condiție obligatorie pentru aplicarea acestor prescripții este repararea integrală a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Fapta inculpatului a adus atingere intereselor justiției, ori, infracțiunea prevăzută la art. 310 Cod penal face parte din Capitolul XIV din Codul penal, iar apărarea nu a exemplificat sau motivat, sub nici o formă, cum inculpatul a reparat prejudiciul comis prin infracțiune, relevant fiind și faptul că art. 55 din Codul penal este o normă de dispoziție, care nu poartă un caracter obligator.

Prin urmare, pedeapsa stabilită inculpatului este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond, sentința fiind legală și întemeiată, iar apelul este nefondat și pasibil de a fi respins.

5. Avocatul Dumitru Cazacu a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie aplicate prevederile art. 55 Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală.

Recurentul a invocat că instanța de apel a încălcat principiul egalității în cadrul procesului penal, prin expunerea doar asupra poziției acuzării și prin neexpunerea asupra apelului declarat de apărare.

Instanța de apel și-a motivat soluția de neaplicare a prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului prin faptul că acesta nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nefiind clar prejudiciul invocat, deoarece nu a fost înaintată o acțiune civilă, iar organul de urmărire penală nu a stabilit careva prejudiciu.

Mai mult, instanța de apel a reținut în calitate de circumstanță ce atenuază răspunderea penală – căința activă a inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea

soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul apărării este fondat în drept inclusiv pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările relevate în descriptivul hotărârilor atacate, asupra căror motive concrete din apelul declarat nu s-a pronunțat instanța de apel, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, că instanțele ar fi admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurenți.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul instanța de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul comiterii de către inculpatul care era persoană cu funcție de răspundere, a unei infracțiuni contra justiției, care a adus un impact negativ în societate, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante invocate de apărare (*pct. 5. din decizie*), liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, în temeiul art. 55 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. 4. din decizie*).

Este și de remarcat că recursul, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale (*pct. 3.-5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 55 alin. (1) Cod penal, 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, persoana *poate* fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul pedepsei penale în alt sens decât cel pe

care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.-5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că au adoptat hotărâri care conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Dumitru Cazacu, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 28 octombrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2020, în privința inculpatului Moruz Denis XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 30 decembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun